

COMMENTARY OF RASHBAM ON THE ORIGINAL SUGYAH IN BAVA BATRAH 99B-100A

RASHBAM REPHRASING THE QUESTION:

WHY DID THE SAGES NOT FORMALLY ALLOW THE FIELD OWNER TAKE CONTROL OF THE PATH THAT THEY USED TO WALK ON THROUGH HIS FIELD? WE SHOULD BE ABLE TO COMPEL PEOPLE NOT TO TAKE A STANCE THAT ENCOURAGES THE CHARACTER OF SDOM, SUCH THAT IF THEY WANT TO CONTINUE WALKING THROUGH HIS FIELD, AND HE CANNOT TAKE THEM ALL TO COURT

העומדים בעיר מלך דרך הראשון או נעשית להן עכשיו דרך עקלתון ואין הרשות בידו לגזול את הרבים. וזין רב אשי לרב זכיד ליכא מידי אלא חילוק טעמים כעין משמעות דורשין איכא בינייהו. ומקשי לכולהו כיון דתקנת חכמים הוא או דין הוא דשלו לא הגיעו אס כן למה מה שנתן נתן לימא להו כו' דמקח טעות הוא:

מתני' מי שהיתה דרך הרבים עוברת לתוך שדהו נטלה ונתן להם מן הצד מה שנתן נתן ושלו לא הגיעו **גמ'** אמאי שלו לא הגיעו לינקוט פורא וליתבי שמעת מינה לא עביד איניש דינא לנפשיה אפי' במקום פסידא אמר רב זכיד משמיה דרבא גזירה שמא יתן להן דרך עקלתון רב משרשיא משמיה דרבא אמר בנותן להם דרך עקלתון רב אשי אמר כל מן הצד דרך עקלתו היא קרובה לזה ורחוקה לזה

גמ' אמאי שלו לא הגיעו. כלומר למה לא תקינו לו

חכמים שיהא לו רשות לתת להן דרך מן הצד בעל כרחן שהרי אין מפסידין כלום דכגון זה כופין על מדת קדוש והלכך יהא הדרך שלהן קנוי לו לגמרי שאם ירצו לעבור צהאי דרך שלקח לעצמו והוא אינו יכול להעמיד רבים צדין: **לינקוט פורא.** מקל או רחת שקורין פורק"א וליתבי צההוא דרך להכות את כל מי שירצה לעבור וליעביד דינא לנפשיה מאחר דאית ליה פסידא צמה שעוצרין צתון שדהו. והמקשה סבר דכיון דקתני מה שנתן נתן צדין עשה מה שעשה ודרכם קנוי לו והאי דקתני לא הגיעו היינו משום דרגילין צבי רשות הרבים לעבור צכאן והוא לא יוכל למנען דלא עביד איניש דינא לנפשיה: **ש"מ דלא עביד כו'.** צתמיה ואין קיימא לן צצצא קמא צהמניח [ס:] דכולי עלמא סברי עביד איניש דינא לנפשיה צמקום דאיכא פסידא: **גזירה שמא יתן כו'.** כלומר לעולם עביד איניש דינא לנפשיה אבל הכא מן הדין אנו אומרים דשלו לא הגיעו שכך תקנו חכמים דלא ליהוי ידיה אפילו היכא דנתן להם דרך ישר כשלהן דזימנין דאמי למיתב להו דרך עקלתון והם לא יתנו אל לצם דקדירא דשותפי לא חמימא ולא קרירא (לעיל כד): וחשו חכמים לתקנתא דרבים טובא. ולקמיה [ק:] פריך אס כן אמאי מה שנתן נתן דכיון דלא עשה ולא כלום מקח טעות הוא ויחזירו דרך שלו: **רב משרשיא משמיה דרבא אמר.** היכא דנתן להם דרך ישר אמרינן שלו הגיעו ולינקוט פורא וליתבי דלא גזרינן שמא יתן להם דרך עקלתון אבל הכא צמאי עסקינן שהדבר ידוע שנתן להם דרך עקלתון ולכך לא הגיעו וגם שלו הפסיד כדמפרש לקמן:

רב אשי אמר. מתני' בכל דרכים שצוולם מיירי הן ישרים הן

עקלתון ולא משום גזירה אלא משום דכולהו הוו עקלתון דכל דרך שנותנין מלך אחד שלא היה שם דרך תחלה יש צני אדם שנעשית להם רחוקה מן הראשונה ויש שנעשית להם קרובה יותר לראותן

שהחזיקו בו רבים.

שהשווהו ותקנוהו להילוך והצעלים ידעו ושתקו אסור לקלקלו דודאי לרבים מחל. וכ"ש מתני' שנתן להם ההוא דרך צידים הלכך מה שנתן נתן וכגון שהחזיקו:

THE GEMARA IS NOTING THAT THIS IS DIFFICULT, SINCE EVERYONE, INCLUDING RY, HOLD THAT YOU CAN TAKE THE LAW INTO YOUR OWN HANDS IN A CASE OF HEFSED/LOSS

HE SHOULD BE ABLE TO SIT THERE AND HIT ANYONE THAT CONTINUES TO TRAVEL THERE, IE TAKE THE LAW INTO HIS OWN HANDS, SINCE, AFTER ALL, HE IS SUFFERING A LOSS IF THEY CONTINUE TO GO THROUGH HIS FIELD. AT THIS POINT, THE GEMARA IS THINKING THAT WHEN THE MISHNA SAID THAT HIM GIVING THEM THE NEW PATH IS EFFECTIVE, HE DID SO LEGALLY, AND THE EXCHANGE WORKS. THEREFORE, HIS INABILITY TO REGAIN CONTROL OVER THE PATH THAT LED THROUGH HIS FIELD WAS A RESULT OF THE FACT THAT MANY PEOPLE ARE STILL PASSING THROUGH AND THAT A PERSON DOESN'T HAVE THE RIGHT TO TAKE THE LAW INTO HIS OWN HANDS.

REALLY, THIS MISHNA AGREES THAT A PERSON CAN TAKE THE LAW INTO HIS OWN HANDS IN THE CASE OF LOSS. THE REASON THAT HE IS NOT ABLE TO REGAIN CONTROL OF THE PATH THAT RAN THROUGH HIS FIELD IS THAT THE EXCHANGE WAS NOT EFFECTIVE IN THE FIRST PLACE -- THIS WILL LEAD TO A FOLLOW-UP QUESTION - IF SO, THE WHOLE EXCHANGE WAS A "MEKACH TA"UT" A MISTAKEN TRANSACTION, AND THEY SHOULD NOT BE ABLE TO PASS THROUGH THE NEW PATH THAT HE ASSIGNED THEM ON THE SIDE OF THE FIELD